

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., доцент

_____ О.Г. Сокіл

«_____» _____ 2019р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОБЛІК В ГАЛУЗЯХ»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

факультет економіки та бізнесу

2019 – 2020 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Облік в галузях» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

– Мелітополь, ТДАТУ – 13с.

Розробник: к.е.н., доцент Левченко О.П.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Облік і оподаткування»

Протокол № від « » серпня 2019 року

Завідувач кафедри «Облік і оподаткування»

д.е.н., доц. _____ О.Г.Сокіл

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»

Протокол № від « » 2019 року

Голова, доц. _____ А.А.Костякова

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	Обовязкова	
Загальна кількість годин – 150 годин	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		3-й	1-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 5 год. самостійна робота студента – 7 год.	Ступінь вищої освіти: «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	30 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	100 год.
		Форма контролю: екзамен	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - формування комплексного розуміння особливостей ведення бухгалтерського обліку в підприємствах з різними видами економічної діяльності, приділивши основну увагу обліку витрат, доходів і результатів діяльності підприємств.

Завдання курсу - опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні. Основним є усвідомлене відокремлення особливостей галузевого обліку і узагальнення спільних рис, визначення порядку оформлення первинної та внутрішньогосподарської документації, закріплення умінь працювати з законодавчим і інструкційним матеріалом стосовно тематики дисципліни, набуття навичок ситуаційного орієнтування і прийняття нестандартних рішень

Предмет курсу – обліковий процес і організація обліку в торговельних, сільськогосподарських, будівельних та автотранспортних підприємствах в умовах ринкової економіки.

У результаті вивчення дисципліни **студент повинен**

знати:

- понятійний та категорійний апарат щодо особливостей обліку на підприємствах різних видів діяльності;
- законодавчо-нормативні документи, які регламентують ведення обліку на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва;
- особливості ліцензування і патентування торговельної діяльності, ліцензування автотранспортних перевезень, ліцензування будівельної діяльності та їх відображення в обліку;

вміти:

- застосовувати в практичній діяльності законодавчі та нормативні матеріали щодо ведення обліку в торговельних, автотранспортних, сільськогосподарських і будівельних підприємствах;
- вирішувати завдання різних видів складності (стереотипних, діагностичних та евристичних) щодо особливостей обліку активів, зобов'язань та капіталу на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва;
- формувати склад витрат, проводити їх групування за економічними елементами та статтями калькуляції на підприємствах різних видів економічної діяльності;
- вміти складати звітність підприємств торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва.

бути ознайомленим: із законодавчою базою України з питань, що вивчаються дисципліною.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Особливості обліку в сільськогосподарських підприємствах»

Тема 1. Галузеві особливості обліку в рослинництві [2 с. 14-16; 3 с. 298; 6 с. 3-5; 7 с. 21-25; 8 с. 5-; 9; 11 с. 17-23; 12 с. 8-11; 15 с. 8; 29; 39]

Об'єкти обліку в рослинництві. Номенклатура і зміст статей витрат рослинництва. Облік витрат у незавершеному виробництві, витрат, що розподіляються, та інших витрат у рослинництві. Аналітичний і синтетичний облік в рослинництві. Облік витрат виробництва продукції рослинництва. Калькулювання собівартості і облік оприбуткування продукції рослинництва.

Тема 2. Галузеві особливості обліку витрат в тваринництві [5 с. 85-92; 12 с. 116-124; 17 с. 126-128; 18 с. 130; 19 с. 112-115; 28; 36 с. 72-85; 38]

Економічний зміст поняття «тварини» і та завдання щодо їх обліку. Первинний облік тварин. Оцінка тварин. Синтетичний та аналітичний облік тварин на вирощуванні та відгодівлі. Порядок визначення собівартості продукції в молочному скотарстві. Порядок визначення собівартості продукції в м'ясному скотарстві. Порядок визначення собівартості продукції в свинарстві. Порядок визначення собівартості продукції в вівчарстві. Порядок визначення собівартості продукції в звірівництві. Порядок визначення собівартості продукції в рибництві.

Тема 3. Облік витрат і калькулювання собівартості продукції промислових виробництв [3, с. 299-300; 4, с. 254-256; 11 с. 215; 22 с. 190-192; 23, с. 312-320]

Методологічні основи і завдання обліку роботи промислових виробництв. Об'єкти обліку і види витрат промислових виробництв. Аналітичний та синтетичний облік в промислових виробництвах. Особливості обліку і калькулювання собівартості продукції в окремих видах промислових виробництв.

Тема 4. Облік роботи допоміжних виробництв [5, с. 246-250; 28; 31, с. 145-153]

Види допоміжних виробництв, організація та завдання їх обліку. Облік роботи ремонтної майстерні. Облік роботи вантажного автотранспорту. Облік витрат по електропостачанню, теплопостачанню, водопостачанню та інших допоміжних виробництвах.

Тема 5. Бухгалтерський облік на підприємствах оптової торгівлі [15 с. 145; 17 с. 122-125; 20 с. 190; 21, с. 15-17; 24]

Галузеві відмінності обліку в оптовій торгівлі. Облік і документування надходження товарів. Облік реалізації товарів.

Змістовий модуль 2. «Особливості обліку в торговельних, автотранспортних та будівельних підприємствах»

Тема 6. Бухгалтерський облік на підприємствах роздрібною торгівлі.[2; 7; 24; 27 с. 82-83; 28 с. 128; 29 с. 190]

Визначення роздрібною торгівлі. Методи формування торговельної націнки. Облік і документування надходження товарів. Облік реалізації товарів в роздрібній торгівлі. Облік комісійної торгівлі. Торгівля через мережу Інтернет.

Тема 7. Формування та облік доходів, витрат і фінансових результатів торгових підприємств. [15 с. 157; 17 с. 145-151; 20 с. 212; 21, с. 29-33]

Формування складу витрат та порядку їх планування в торгівлі. Формування собівартості реалізованих товарів. Формування фінансового результату торговельного підприємства.

Тема 8. Облік на підприємствах транспорту.[11; 12; 22; 24; 25; 27 с. 112-118; 28 с. 144-147; 30 с. 105-111]

Особливості виробничої діяльності підприємств транспорту та їх вплив на організацію бухгалтерського обліку. Особливості документування перевезень на автотранспортних підприємствах. Особливості обліку витрат, пов'язаних із забезпеченням місць для стоянки і зберігання автотранспорту. Формування собівартості перевезень. Облік операцій з перевезення вантажів. Облік пасажирських перевезень

Тема 9. Бухгалтерський облік у будівельних галузях .[12; 23, 26; 27 с. 342-348; 28 с. 263-271; 31 с. 433-513]

Особливості господарської діяльності будівельних галузей та їх вплив на побудову бухгалтерського обліку. Облік будівництва господарським способом. Облік будівництва, яке виконується підрядним способом.

Тема 10. Бухгалтерський облік витрат у будівельних галузях .[23, 27 с. 342-348; 28 с. 263-271; 31 с. 433-513]

Облік доходів, витрат, визначення собівартості будівельно-монтажних робіт і фінансового результату.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб	пр	СРС	
Змістовий модуль 1. «Організаційно-технічний розділ організації обліку на підприємстві»							
1	Лекція 1	Галузеві особливості обліку в рослинництві	2				-
	Практична робота 1	Особливості облікового процесу в рослинництві			2		2
	Самостійна робота 1	Робота на навчально-інформаційному порталі				5	2
2	Лекція 2	Галузеві особливості обліку витрат в тваринництві	2				-
	Практична робота 2	Особливості облікового процесу в тваринництві			4		4
	Самостійна робота 2	Робота на навчально-інформаційному порталі				5	2
3	Лекція 3	Облік витрат і калькулювання собівартості продукції промислових виробництв	2				-
	Практична робота 3	Порядок визначення собівартості продукції промислових виробництв			2		2
	Самостійна робота 3	Робота на навчально-інформаційному порталі				10	2
4	Лекція 4	Облік роботи допоміжних виробництв	2				-
	Практична робота 4	Порядок визначення собівартості продукції допоміжних виробництв			4		4
	Самостійна робота 4	Робота на навчально-інформаційному порталі				10	2
5	Лекція 5	Бухгалтерський облік на підприємствах оптової торгівлі	2				-
	Практична робота 5	Формування облікового процесу підприємств оптової торгівлі			2		3
	Самостійна робота 5	Робота на навчально-інформаційному порталі				10	2
6,7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК1				10	
ПМК1		Підсумковий контроль за змістовий модуль 1					10
Всього за змістовий модуль 1 – 74 год			10		14	50	35
Змістовний модуль 2. «Методологічний розділ організації обліку на підприємстві»							
8	Лекція 6	Бухгалтерський облік на підприємствах роздрібною торгівлі	2				-
	Практична	Формування облікового			4		4

	робота 6	процесу підприємств роздрібної торгівлі					
	Самостійна робота 6	Робота на навчально-інформаційному порталі				5	2
9	Лекція 7	Формування та облік доходів, витрат і фінансових результатів торгових підприємств	2				-
	Практична робота 7	Організація формування доходів та витрат торговельного підприємства			2		2
	Самостійна робота 7	Робота на навчально-інформаційному порталі				5	2
10	Лекція 8	Облік на підприємствах транспорту	2				-
	Практична робота 8	Формування витрат на підприємствах транспорту			4		4
	Самостійна робота 8	Робота на навчально-інформаційному порталі				10	2
11	Лекція 9	Бухгалтерський облік у будівельній галузі	2				
	Практична робота 9	Організація облікового процесу будівельного підприємства			2		2
	Самостійна робота 9	Робота на навчально-інформаційному порталі				10	2
12	Лекція 10	Бухгалтерський облік витрат у будівельній галузі	2				
	Практична робота 10	Обліковий процес витрат будівництва			4		3
	Самостійна робота 10	Робота на навчально-інформаційному порталі				10	2
13,14	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК1				10	
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль21					10
Всього за змістовний модуль 2 – 76 год.			10		16	50	35
Іспит							30
Всього з навчальної дисципліни – 150 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Визначення об'єктиви обліку в рослинництві
2. Статті витрат рослинництва
3. Оприбуткування і калькулювання продукції рослинництва
4. Оцінка та первинний облік тварин.
5. Собівартість продукції в молочному скотарстві
6. Собівартість продукції в м'ясному скотарстві
7. Собівартість продукції в свинарстві
8. Собівартість продукції в вівчарстві
9. Собівартість продукції в птахівництві
10. Собівартість продукції в бджільництві
11. Собівартість продукції в звірівництві
12. Облік роботи промислових виробництв
13. Облік роботи ремонтної майстерні
14. Облік роботи вантажного автотранспорту
15. Облік витрат по електропостачанню, тепlopостачанню, водopостачанню та інших допоміжних виробництвах

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Облік в оптовій торгівлі
2. Облік надходження і реалізації товарів
3. Облік в роздрібній торгівлі
4. Формування торговельної націнки
5. Облік комісійної торгівлі
6. Торгівля через мережу Інтернет
7. Собівартість реалізованих товарів
8. Фінансовий результат торговельного підприємства
9. Облік ПММ
10. Облік шин і акумуляторів.
11. Облік вогнегасників і автомобільної аптечки.
12. Собівартість перевезень
13. Облік будівництва господарським способом
14. Облік будівництва, яке виконується підрядним способом
15. Визначення собівартості будівельно-монтажних робіт і фінансового результату.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Закон України «Про підприємства в Україні» від 27.03.91 № 887-ХІІ. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
2. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.91 № 1023-ХІІ. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 996-ХІУ. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
4. Закон України «Про майнову відповідальність за порушення умов договору підряду (контракту) про виконання робіт на будівництві об'єктів» від 06.04.2000 № 1641-ІІІ. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
5. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Затв. постановою Правління НБУ від 19.02.01 № 72 (із змін. і допов.). [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
6. План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ і Порядок застосування Плану рахунків: Затв. наказом Голов. упр. Держ. казначейства України від 10.12.99 № 114. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
7. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій: Затв. наказом Мінфіну України від 30.11.99 № 291. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
8. Порядок видачі свідоцтва про сплату єдиного податку: Затв. наказом ДПАУ від 29.10.99 № 599. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
9. Про затвердження Порядку визначення структури, ознаки неприбуткових установ (організацій): Наказ ДПАУ від 03.07.2000 № 355. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
10. Інструкція по веденню бухгалтерського обліку в селянських (фермерських) господарствах: Затв. наказом М-ва с.-г. і продовольства України (нині М-во агропромислової політики України) від 05.02.97 № 34. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
11. Норми експлуатаційного пробігу автомобільних шин: Затв. наказом М-ва трансп. України від 08.12.97 № 420. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Затв. наказом МФУ від 27.04.2000 № 92. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»: Затв. наказом МФУ від 18.10.99 № 242. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Затв. [Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Затв. наказом МФУ від 31.01.2000 № 20.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: Затв. наказом МФУ від 28.07.2000 № 181.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: Затв. наказом МФУ від 29.11.99 № 290.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Затв. наказом МФУ від 31.12.99 № 318.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: Затв. наказом МФУ від 18.05.01 № 87.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств»: Затв. наказом МФУ від 07.07.99 № 163.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів»: Затв. наказом МФУ від 10.08.2000 № 193.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
22. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті: Затв. наказом М-ва трансп. України від 05.02.01. № 65.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
23. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт: Затв. наказом Держбуду України від 07.05.02. № 81.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
24. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності: Затв. наказом М-ва економіки та з питань єврон. інтегр. України від 22.05.02 № 145.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
25. Галузі народного господарства України (ЗКГНГ): Затв. наказом Мінстату України від 24.01.94 № 21.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
26. Про затвердження типових норм первинних документів з обліку в будівництві: Наказ Держ. ком. буд-ва, архіт. і житлової політики України від 29.12.2000 № 416/299.[Електронний ресурс: точка доступу <http://www.dtk.com.ua>]
27. Облік видів економічної діяльності Н.О. Гура: Навчальн. посіб. – К.: Знання, 2004. – 541с.
28. Бухгалтерський облік в галузях економіки Лень В.С., Гливенко В.В.: Навчальн. посіб. – К.: Знання-Прес, 2005. – 491с.
29. Бухгалтерський облік у галузях економіки: Навч. посіб. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2007. - 243 с

30. Даньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки Навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Знання, 2005. — 229 с.
31. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Мельник Р.О. Облік у будівництві: Підручник. - К.: Знання, 2008. - 631 с.

Допоміжна

1. Бабич В. В, Свідерський Є. І. Бухгалтерський облік на підприємствах малого бізнесу в Україні. — К.: Лібра, 1996. — 160 с.
2. Бутинець Т. А. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. для студ. вузів / Т. А. Бутинець, Л. В. Чижевська, С. Л. Береза. — Житомир: ЖІТІ, 2000. — 672 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Особливості бухгалтерського обліку в торгівлі. Курс лекцій. Навч. посіб. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця, доц. Н. М. Малюги. — Житомир: ЖІТІ, 2000. — 608 с.
4. Вуд Ф. Бухгалтерский учет для предпринимателей. В 4 ч. — М.: Аскери, 1993.
5. Загородний В. П. Настольная книга бухгалтера малого бизнеса. — К.: Вира-Р; Дакор, 2000. — 608 с.
6. Кузнецова С. А. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: [навчальний посібник] / С.А. Кузнецова. — Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. — 230 с. (12,09 друк. арк.)
7. Кузнецова С. А. Бухгалтерський облік в системі формування управлінської інформації: методологія та практика: [монографія] / С.А. Кузнецова. — Мелітополь: Таврійській державний агротехнологічний університет, 2007. — 297 с. (17,26 друк. арк.)
8. Кузнецова С. А. Організація облікової інформації в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання: [монографія] / С.А. Кузнецова. — Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2008. — 224 с. (13,02 друк. арк.) яка отримала позитивну рецензію в фаховому журналі – “Бухгалтерський облік і аудит”, № 1, 2009, С. 63-64;
9. Кузнецова С.А. «Синергетичний розвиток бухгалтерського обліку для становлення «економіки знань» в Україні»/ Монографія – Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2010. – 148 с.
10. Кузнецова С.А. Кучеркова С.О. Синергія бухгалтерської звітності в управлінні АПК України: Монографія. / За заг. ред. С.А. Кузнецової. — Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2009. — 156 с.
6. Нидлз Б. И. др. Принципы бухгалтерского учета (Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэл: Пер. с англ.) / Под ред. Я. В. Соколова. — 2-е изд. — М.: Финансы и статистика, 1994. — 496 с.
7. Облік у селянському (фермерському) господарстві: Посібник / За ред. М. Я. Дем'яненка. — К.: ІАЕ, 2001. — 403 с.
8. Організація бухгалтерського обліку: Підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закл. / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. — 3-тє вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП «Рута», 2002. — 592 с.
9. Панасюк В. М., Ковальчук Є. К., Бобрівець С. В. Податковий облік: Навч. посіб. — Тернопіль: Карт-бланш, 2002. — 260 с.

10. Скворцов Н. Н. Бухгалтерский учет: Учеб.-метод. пособ. В 2 т. — Харьков, 1999.
11. Сук Л. К. Бухгалтерський облік: Навч. посіб.—К.:Інститут після-дипломної освіти Київського університету ім. Тараса Шевченка. —2001. — 339 с.
12. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський облік на підприємствах України з різними формами власності: Навч. посіб. — 6-те вид., доп. і пере-роб. — К.: А.С.К., 2002. — 784 с.
11. Чистов Д. В., Таранов А. В., Заремба О. А., Заремба А. В. Хозяйственные операции в компьютерной бухгалтерии 7.7 для Украины: Учеб. пособ. — Киев: Диасофт, 2002. — 528 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

12. Верховна Рада України www.rada.gov.ua
13. Державна податкова адміністрація України www.sts.gov.ua
14. Державний комітет статистики www.ukrstat.gov.ua
15. Державний комітет України з питань регуляторної політики й підприємництва www.dktr.gov.ua
16. Кабінет Міністрів України www.kmu.gov.ua
17. Міністерство аграрної політики України www.minagro.gov.ua
18. Міністерство праці й соціальної політики України www.mlsp.gov.ua
19. Міністерство фінансів України www.minfin.gov.ua
20. Національний банк України www.bank.gov.ua.